

**Szkolny Program Profilaktyki
Gimnazjum Integracyjnego nr 52
w Warszawie**

Spis treści:

I. Podstawy Prawne Szkolnego Programu Profilaktyki

II. Diagnoza wstępna społeczności szkolnej

III. Założenia Szkolnego Programu Profilaktyki

IV. Cele Szkolnego Programu Profilaktyki

V. Procedury Ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki

VI. Aneks

I. PODSTAWY PRAWNE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

- a) *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. - art. 72.*
- b) *Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.*
- c) *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*
- d) *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego*
- e) *Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego*
- f) *Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmu z dnia 26 października 1982 r.*
- g) *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.*
- h) *Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.*
- i) *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.*
- j) *Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.*
- k) *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.*
- l) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach*
- m) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem*
- n) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*
- o) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych*
- p) *Statut Gimnazjum Integracyjnego nr 52 w Warszawie*

II. Diagnoza społeczności szkolnej

Diagnoza środowiska uczniowskiego w naszej szkole wskazuje na zapotrzebowanie działań profilaktycznych w sektorze dotyczącym przemocy fizycznej w tym także samookaleczeń i zachowań suicydalnych, przemocy psychicznej oraz przemocy multimedialnej z wykorzystaniem internetu i portali społecznościowych poprzez telefony komórkowe, smartfony, tablety i komputery. Istotna jest również kwestia zachowań ryzykownych w znaczeniu prawa przejawiających się w niszczeniu mienia, wandalizmie czy drobnych kradzieżach. Ponadto nadal istnieje potrzeba profilaktyki z zakresu uzależnień a w szczególności kładąca nacisk na zagrożenia płynące z coraz częstszego uzależniania się młodych ludzi od gier komputerowych i internetu oraz substancji szkodliwych takich jak alkohol, tytoń, dopalacze i inne środki odurzające. Omawiając profilaktykę prozdrowotną należy też mieć na uwadze zagrożenia płynące ze specyfiki okresu dojrzewania, przedwczesną inicjację seksualną oraz choroby przenoszone drogą płciową. Poza tym ze względu na charakter naszej placówki i jej tradycje bardzo ważne jest dla nas szerzenie ogólnej idei integracji, wzmacnianie postaw tolerancji i akceptacji wobec różnych rodzajów niepełnosprawności i odmienności.

III. Założenia Szkolnego Programu Profilaktyki

1. Szkolny Program Profilaktyki (SPP) został opracowany na potrzeby Gimnazjum Integracyjnego nr 52 po zdiagnozowaniu środowiska szkolnego.
2. SPP obejmuje działania i środki stosowane w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniów poprzez uświadamianie i zapobieganie zachowaniom przemocowym, ryzykownym i uzależnieniom oraz wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia.
3. SPP obejmuje również działania wychowawców klas, nauczycieli i specjalistów skupiające się na szerzeniu tolerancji, integracji i wzajemnego szacunku, mające na celu wzmacnianie więzi koleżeńskich a w szczególności integrowanie uczniów niepełnosprawnych i wycofanych z zespołem klasowym.
4. SPP obejmuje ponadto działania kształtujące u młodych ludzi pożądane wzorce i postawy społeczne oraz umiejętności świadczące o właściwej moralności i kulturze osobistej.

5. Działania realizowane w ramach SPP dotyczą także osób odpowiedzialnych za młodzież i obejmują współpracę między rodzicami, opiekunami, nauczycielami, wychowawcami i specjalistami oraz szkolenia kadry pedagogicznej.

IV. Cele i metody realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki

1. Optymalizowanie bezpieczeństwa w szkole:

- a) zajęcia w klasach prowadzone przez wychowawców, psychologa i pedagoga szkolnego dotyczące profilaktyki przemocy i zachowań ryzykownych;
- b) zajęcia z instytucjami zewnętrznymi m.in. Centrum Edukacji i Profilaktyki Stowarzyszenie Epsilon, Strażą Miejską, Policją dotyczące profilaktyki przemocy i zachowań ryzykownych;
- c) ścisła współpraca z rodzicami i natychmiastowe reagowanie na zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

2. Propagowanie zdrowego stylu życia:

- a) organizacja lekcji i przerw zgodnie z zasadami higieny;
- b) zajęcia w klasach prowadzone przez psychologa i pedagoga szkolnego oraz instytucje zewnętrzne m.in. Centrum Edukacji i Profilaktyki Stowarzyszenie Epsilon, Straż Miejską, Policję dotyczące profilaktyki uzależnień;
- c) zajęcia w klasach prowadzone przez higienistkę i instytucje zewnętrzne m.in. Poradnictwo i Edukacja Agnieszka Górecka dotyczące higieny i problemów wynikających ze specyfiki okresu dojrzewania;
- d) zajęcia w klasach prowadzone przez przeszkolonych nauczycieli dotyczące pierwszej pomocy przedmedycznej;
- e) zajęcia lekcyjne z przedmiotu Wychowania do Życia w Rodzinie prowadzone przez nauczyciela przedmiotu;
- f) stosowanie i nadzorowanie przestrzegania przepisów BHP przez uczniów podczas lekcji w poszczególnych pracowniach i w czasie przerw międzylekcyjnych;
- g) organizacja ogólnoszkolnego Dnia Zdrowego Żywienia przez nauczycieli przedmiotowych i wychowawców klas.

3. Szerzenie idei integracji, wzmocnienie postaw tolerancji i akceptacji wobec różnych rodzajów niepełnosprawności i odmienności oraz trudności z nich wynikających:

- a) organizacja wyjść i wycieczek klasowych i szkolnych w ramach integracji uczniowskiej;

- b) zajęcia w klasach prowadzone przez wychowawców, psychologa, pedagoga szkolnego dotyczące integracji w klasie i w szkole;
 - c) zajęcia z instytucjami zewnętrznymi m.in. Centrum Edukacji i Profilaktyki Stowarzyszenie Epsilon dotyczące tolerancji w grupie;
 - d) organizacja ogólnoszkolnego Dnia Językowego przez nauczycieli języków obcych.
4. Wzmacnianie czynników chroniących oraz eliminowanie czynników ryzyka i przeciwdziałanie im:
- a) realizowanie Programu Wychowawczego szkoły i klasowych Planów Pracy Wychowawczej;
 - b) modelowanie pozytywnych postaw przez nauczycieli przedmiotowych w trakcie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz wyjść i wycieczek;
 - c) zachęcanie uczniów do udziału w akcjach „Coś dla Kogoś”, „Niezawodny” i „Ulica Integracyjna”.
5. Stała współpraca wszystkich osób odpowiedzialnych za opiekę i wychowanie uczniów zgodnie z założeniami Szkolnego Programu Profilaktyki:
- a) omawianie bieżących spraw i problemów uczniowskich dotyczących profilaktyki szkolnej podczas zebrań rady pedagogicznej oraz spotkań zespołu wychowawczego, zespołu specjalistów i zespołów przedmiotowych;
 - b) omawianie bieżących spraw i problemów uczniowskich dotyczących profilaktyki szkolnej z rodzicami i opiekunami podczas zebrań klasowych i dni otwartych.

V. Ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyki

1. Cele ewaluacji:

- a) uzyskanie informacji o przebiegu realizacji programu;
- b) rozpoznanie braków i trudności, które miały miejsce w czasie realizacji programu;
- c) diagnoza nastawienia uczniów do programu, jego adekwatności i doboru sposobów realizacji;
- d) uzyskanie informacji na temat zmian w myśleniu, postawach i zachowaniach uczniów.

2. Metody ewaluacji:

- a) sprawozdania wychowawców, nauczycieli, psychologa, pedagoga, higienistki oraz osób z instytucji zewnętrznych, którzy realizowali SPP poprzez pracę z uczniami;
- b) wywiady i ankiety przeprowadzane z uczniami;
- c) wywiady i ankiety przeprowadzane z rodzicami;

d) obserwacja zachowań i postaw uczniów.

Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji będą podstawą do ewentualnych modyfikacji i modernizacji Szkolnego Programu Profilaktyki na kolejne lata nauki w gimnazjum.

VI. Aneks

PROCEDURY POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW SZKOŁY I WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA

- 1. Postępowanie pracownika szkoły w przypadku uzyskania informacji, że uczeń zażywa alkohol lub substancje zagrażające zdrowiu w celu wprowadzania się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji:**
 - a) powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły;
 - b) powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych;
 - c) przeprowadzić rozmowę z uczniem i rodzicami lub opiekunami prawnymi;
 - d) jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, powiadomić policję lub sąd rodzinny
 - e) podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przyniesie oczekiwanych rezultatów, powiadomić policję lub sąd rodzinny;
 - f) udokumentować przeprowadzone rozmowy oraz podjęte działania.

- 2. Postępowanie pracownika szkoły w przypadku posiadania przez ucznia substancji zagrażających zdrowiu jak alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy, e-papierosy, tabaka, leki:**
 - a) powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły;
 - b) zażądać wydania substancji i zabezpieczyć ją przed innymi osobami;
 - c) jeżeli uczeń odmawia wydania substancji lub jest ona nielegalna, wezwać policję;
 - d) powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych;
 - e) przeprowadzić rozmowę z uczniem i rodzicami lub opiekunami prawnymi;
 - f) udokumentować rozmowę i ewentualnie spisać kontrakt z uczniem;
 - g) ukarać ucznia adekwatną karą zawartą w statucie szkoły.

3. Postępowanie pracownika szkoły w przypadku przebywania ucznia w szkole pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych oraz w razie palenia przez ucznia papierosów, e-papierosów i zażywania tabaki:

- a) w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy i wezwać pogotowie ratunkowe;
- b) powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły;
- c) w miarę możliwości ustalić jaką substancję dziecko zażyło, w jakiej ilości, jakie jest źródło jej pochodzenia, który raz się to zdarzyło, kiedy i gdzie substancja ta została spożyta, czy ktoś jeszcze w tym uczestniczył;
- d) o ile jest taka możliwość zabezpieczyć pozostałą substancję;
- e) powiadomić policję i podać ustalone informacje;
- f) powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych;
- g) przeprowadzić rozmowę z uczniem i rodzicami lub opiekunami prawnymi;
- h) udokumentować rozmowę i ewentualnie spisać kontrakt z uczniem;
- i) ukarać ucznia adekwatną karą zawartą w statucie szkoły.

4. Postępowanie pracownika szkoły, w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk:

- a) zachować środki ostrożności, zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz jej ewentualnym zniszczeniem;
- b) o ile to jest możliwe ustalić, do kogo znaleziona substancja należy;
- c) powiadomić dyrektora szkoły;
- d) powiadomić policję, przekazać zabezpieczoną substancję i podać informacje dotyczące szczegółów zdarzenia;
- e) udokumentować podjęte działania.

5. Postępowanie pracownika szkoły wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- a) powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły;
- b) ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia;
- c) przekazać sprawcę pod opiekę pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły;
- d) powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych;
- e) powiadomić policję i przekazać ewentualne zabezpieczone dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa;

- f) udokumentować przeprowadzone rozmowy oraz podjęte działania;
- g) ukarać ucznia adekwatną karą zawartą w statucie szkoły.

6. Postępowanie pracownika szkoły wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- a) w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy i wezwać pogotowie ratunkowe;
- b) powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły;
- c) powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych;
- d) w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, powiadomić policję;
- e) udokumentować przeprowadzone rozmowy oraz podjęte działania.

7. Postępowanie pracownika szkoły w sytuacji pozaszkolnej przemocy fizycznej względem ucznia:

- a) w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy i wezwać pogotowie ratunkowe;
- b) powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły;
- c) przeprowadzić rozmowę z uczniem i ustalić sprawców przemocy;
- d) powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych;
- e) powiadomić policję i przekazać ustalone informacje;
- f) w przypadku, kiedy to rodzice lub opiekunowie prawni są sprawcami przemocy należy przeprowadzić rozmowę z rodzicami lub prawnymi opiekunami;
- g) jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal stosują przemoc wobec dziecka, powiadomić policję lub sąd rodzinny i wszcząć procedurę „Niebieskiej karty”;
- h) udokumentować przeprowadzone rozmowy oraz podjęte działania.

8. Postępowanie pracownika szkoły w sytuacji krzywdzenia dziecka przez zaniedbywanie:

- a) powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły;
- b) przeprowadzić rozmowę z uczniem;
- c) przeprowadzić rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi;
- g) w przypadku, kiedy rodzice lub opiekunowie prawni odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a dziecko nadal jest zaniedbywane, powiadomić sąd rodzinny;
- d) udokumentować przeprowadzone rozmowy oraz podjęte działania.

9. Postępowanie pracownika szkoły w sytuacji samookaleczania się ucznia lub podjęcia próby samobójczej:

- a) w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy i wezwać pogotowie ratunkowe;
- b) powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły;
- c) przeprowadzić rozmowę z uczniem;
- d) przeprowadzić rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi;
- e) powiadomić policję i przekazać ustalone informacje;
- f) udokumentować przeprowadzone rozmowy oraz podjęte działania.